

Fényképalbum

Interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Osztálykép

A fénykép készítésének helye:

Budapest, Lónyai utcai Gimnázium

A fénykép készítésének az éve:

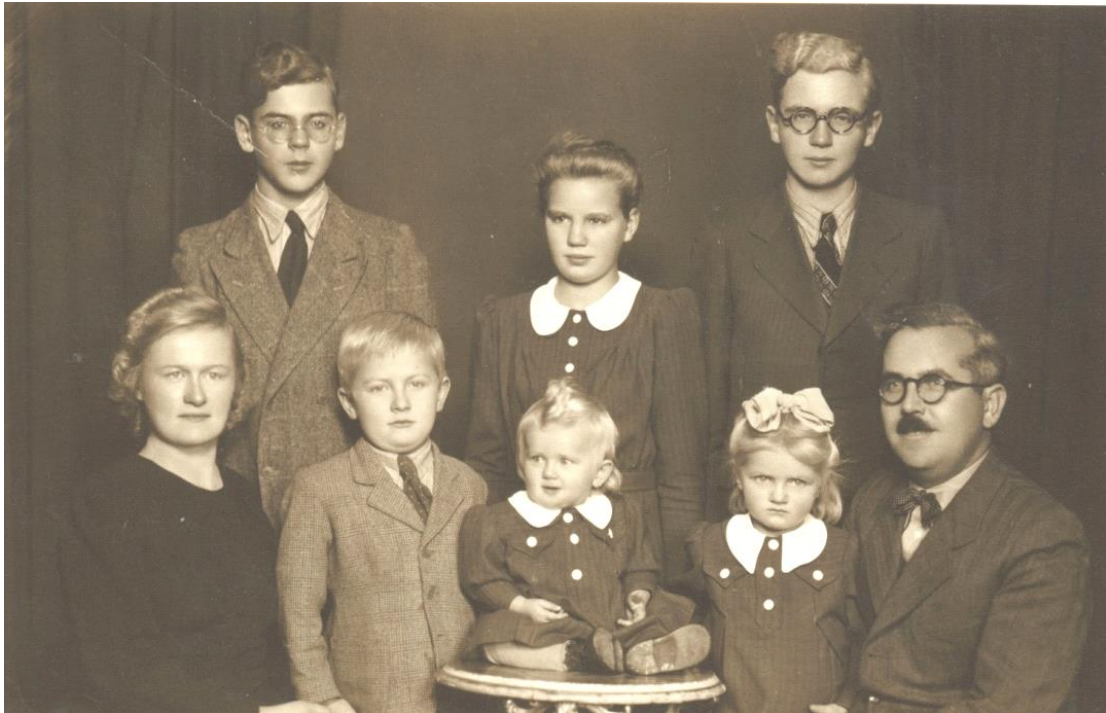
1933

Kulcsfigura:

Kántor Ervin

Ez az egyik osztályképünk, én jobbról a második vagyok ülve. Forstoffer Dezső volt az osztályfőnökünk, aki latint és görögöt tanított. Ovidiust is nagyon megszerette velünk. 2002. körül volt az utolsó nagyobb osztálytalálkozó, és ezen a legutóbbin már csak 14-en voltunk.

Hatvanan kezdtünk együtt az osztályban, de abból csak negyven mehetett tovább. Akin látták, hogy nem üti meg a mértéket, annak az osztályfőnökünk szépen megkereste és behívatta a szüleit: „Ne ijedjenek meg, nincs semmi baj, de nem visszük tovább a gyermeküket”. Volt egy osztálytársam, akit negyedik év végén eltanácsoltak, és elment a Fáy András Állami Gimnáziumba. Az évváró után összetalálkoztam vele, és mutatta a színjeles bizonyítványát. Negyvenen maradtunk, és ebből húsz jeles tanuló volt. Elsősorban reformátusokból állt az osztály, de volt négy vagy öt zsidó gyerek is, kettő közvetlenül mögöttem ült. Ügyvéd meg orvos gyerekei voltak. Egyikük, Dalis Tamás munkaszolgálatos lett, olyan helyre keveredett, ahol lőtték őket, és meghalt. A többi megmaradt, átvészelte mindegyik a háborút.

Interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	A Kántor család
A fénykép készítésének helye:	Budapest
A fénykép készítésének az éve:	1941
Kulcsfigura:	Kántor Lajos

Kispolgári családba születtem, azt hiszem, ez a kép is jól mutatja. Hátsó sorban balról: Bandi öcsém, akivel rádióztam, Aranka húgom és Ervin. Alul balra Édes – így hívtam a mostohaanyám –, mellette László, Kati ül az asztalon, őt követi Erzsébet és az édesapám, Kántor Lajos.

Édesapám, Kántor Lajos 1901-ben született. Négyen voltak testvérek – volt egy bátyja, egy nővére és egy húga –, édesapám volt a harmadik. Érettségit adó felsőmérnöki iskolát végzett a Thököly úton, és 18 éves korára ő tulajdonképpen önálló építész lett, megtervezhetett házakat négy emeletig, illetve a kivitelezést ő szervezte. A Margit-híd budai hídfőjénél van egy épület, ami tüdőgondozó volt, aztán vannak szép budai villák, és kis tábla van mindegyiken, hirdetik: építette Kántor Lajos ekkor meg ekkor. A bátyja szintén építész lett, Gizi néni, a nővére tanárnő, Marika pedig elvégezte a polgárit – addigra meghalt nagyapám –, és ő női kalapkészítő lett.

Édesanyám, Mészáros Erzsébet 1898-ban született. Lánykorában ő a Petőfi Sándor utcai főpostán főtávírász volt. Anyai és apai nagyszüleim egymástól nem messze laktak Pesterzsébeten, édesapám és édesanyám így került össze 1921-ben. Én 1922. december 8-án születtem Budapesten. Heten voltunk testvérek, én az első. A hét közül a három legidősebb él már csak: én, az utánam következő öcsém és az utánam következő húgom. Tízéves voltam, amikor édesanyám meghalt. 34 éves éves volt. Aztán az a csoda történt, hogy kaptunk a kegyelmesen gondoskodó Istentől egy második anyát. Nyolc évvel volt idősebb, mint én, mégis mindig édesanyámnak szólítottam szívből. Nagyon drága kapcsolatunk volt közöttünk, mindent szépen megbeszéltünk, együtt dolgoztunk. Nagyon szerettem, és ő is nagyon szeretett.

Interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Cserkészek biciklikiránduláson
A fénykép készítésének helye:	Budapest környéke
A fénykép készítésének az éve:	1941
Kulcsfigura:	Kántor Ervin

A drága cserkészkirándulásokra szívesen emlékszem vissza. Elöl balról a második vagyok, a vállamon van egyik társam keze. A helyre már nem emlékszem, de azt hiszem, látszik, hogy örültünk a kirándulásnak.

Kilencéves voltam, amikor Dunaharaszton megalakult egy cserkészcsoport, ahova kiscserkészek is jelentkeztek. Így kezdődött a kapcsolatom a cserkészetrel. Aztán mikor a Lónyay gimnáziumba kerültem, ott volt egy színvonalas cserkészcsoport. Két élszázados volt akkor az országban: a lónyays, vagyis a 15-ös Bethlen Gábor Cserkészcsoport, és az 1-es számú, a katolikus Regnum Marianum.

Szombat délutánonként voltak az összejöveteleink, és voltak táboraink is. Nálunk a Bethlen Gábor Cserkészcsoportban úgy ment a tábor, hogy reggeli után felsorakoztunk négyszögben, a parancsnok Bibliát olvasott és imádkozott, tehát nagyon jó volt ilyen értelemben is a szellem. Komoly kiképzést kaptunk, a fűben való hason csúszáson, a morzézáson keresztül, a tavon való átkelésig és az elsősegélynyújtásig mindent megtanultunk. És hazaszeretetet, hazaszeretetet, hazaszeretetet – ezt háromszor is mondhatom. És emberséget. Ez egy csodálatos, evangéliumi eredetű, nagyon áldott mozgalom volt. Csak azt tudom mondani, én mai napig is cserkész vagyok, ez végigkíséri az emberek életét.

Interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Az új ünneplőben
A fénykép készítésének helye:	Budapest
A fénykép készítésének az éve:	1944. április 15.
Kulcsfigura:	Kántor Ervin

Ez a magyar ruhám miatt készült, amit akkor kaptam, és szépen meg is örökítettük. Aztán sokáig nem hordtak ilyet az emberek, de most már újból hordják.

Ezen a képen már teológushallgató vagyok. Háborús évek voltak, jegyrendszer. Akik pestiek voltak, azok mind otthonról jártak be a teológiára, úgyhogy én sem voltam bentlakó. Egyik nap egy teológustársam héber Bibliával ment valahová, és ugye, voltak megvadult egyetemisták, volt zsidóverés – nem a teológián, hanem az egyetemen. Azt mondta ezeknek a fölheccelteknek, ugyan már, nem szabad ezt, ez nem helyes. Micsoda? Elkezdtek lökdösni, kiesett a hóna alól a héber Biblia. Valaki fölvette: "Idenézsetek, ez is zsidó!" Megverték szegényt. Na, ilyen is volt, de mi teljes mértékben ellene voltunk. A tanárok ezt külön nem fejtették ki nekünk, nem is lehetett, de ahogy beszéltünk, egyszerűen azt mondtuk, hogy ez nem a Jézus Krisztus útja.

Interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Katonai szolgálat
A fénykép készítésének helye:	Széphalom
A fénykép készítésének az éve:	1944. augusztus
Kulcsfigura:	Simon Imre (balra)

Simon Imre lelkész társammal a tábori lelkészi tanfolyam keretében Széphalomra voltunk kihelyezve. Én a kép jobb oldalán vagyok.

'44 nyarán hívták be sorban a lelkészeket tábori lelkész tanfolyamra. Amikor mi kerültünk sorra, kihelyeztek bennünket Sárospatakra, ott folyt a kiképzés két hétig, aztán visszajöttünk, és három hónapig Pesten, a Ludovika Akadémián gyakorlatoztunk. Tanultunk ezt-azt, kúszást meg ilyesmit, de minimális katonai gyakorlatot szereztünk, sokkal többet tudtam meg a cserkészeknél, ahol nagyon alaposan ki voltunk képezve. A katonai eskümet éppen a román árulás napján tettük le, 1944. augusztus 23-án. Akkor álltak ők át az oroszokhoz. Jaj, de sok tízezer német és sok tízezer magyar katona életébe került ez! Jaj, de gyalázatos banda! Csehül álltunk egyébként már, rengeteg katonának nem tudtak fegyvert meg lőszert adni, úgyhogy több mint félmillió magyar katonát vittek ki Németországba. Ugye, az volt a legfelsőbb haditerv, hogy majd a Dunánál megállítjuk az oroszokat, majd megállítjuk Bécs előtt...

Németországban a nagyváradí hadapródiskola századához kerültem, kétszáz-kétszázötven fiatalunk volt. Reggel bibliaóra, este áhítat, beszélgetés, bátorítás, vigasztalás, ez volt a tábori lelkészi szolgálat, de ránk voltak bízva a betegek is, a tábori kórház.

Interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Újra együtt Gizikével

A fénykép készítésének helye:

Mitterteich (Németország)

A fénykép készítésének az éve:

1945. november 20.

Kulcsfigurák:

Kántor Ervin, Kántor Ervinné sz. Nagy Gizella

Ez Németországban készült a fogság után feleségemmel, az én drága Gizikémmel, miután a francia Lavigny ezredes hazaengedett minket, mert vele az I. világháborúban nagyon jól bántak a magyarok, miután megszökött az ausztriai fogolytáborból.

Gizikével nagyon örültünk, mikor végre megtaláltuk egymást Németországban, de hazaszállítás akkor már nem volt. Viszont olvastuk a helyi újságban, hogy a szétbombázott Németországban elsőként megnyílt a heidelbergi egyetem. Heidelbergi egyetem! – nagyot dobbant a szívem. Megint a jószágos mennyei Atya! Elutaztam Heidelbergbe. Megkerestem a Providenzkirche lelkészét, Friedrich Haust, megmondtam, hogy ki vagyok, mi vagyok, elmondtam mindent a feleségemről, és mondtam neki, hogy nagyon szeretnék itt egy kicsit tanulni. Dr. Friedrich Haus megölelt és nagyon boldogan mondta, hogy jó, hogy jöttem, ő egyébként tanára is az egyetemnek. Elintézte, hogy a Német Evangélikus Egyház átvett engem lelkésznek, úgyhogy – még mint menekült – a feleségem is megkapta a pótlékot. Csodálatos időszak volt.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	A tótfalusi református templom
A fénykép készítésének helye:	Tahitótfalu
A fénykép készítésének éve:	1940-es évek vége

Ez a tótfalusi templom a kanyarból felvéve. Milyen más volt még akkor! A szolgálat nagyon drága volt Ecsedy Aladár mellett.

Mikor hazajöttünk drága kis feleségemmel Heidelbergből, lettem az első és a második lelkészképesítő vizsgát. Első szolgálati helyem segédlelkészként Tahitótfalu volt. 1948-tól '52 nyaráig voltunk ott, nagyon szerettük a gyülekezetet, a gyülekezet is minket. A főnököm Ecsedy Aladár volt; ő is és a felesége, Margit néni is teljesen benne élt a gyülekezetben. Mi a lelki ébredés közepébe csöppentünk bele. Csodálatos érzés volt, öröm volt. Be is kapcsolódtunk menten.

'52 nyár végéig szolgáltunk Gizikével Tahitótfaluban. Ő az esperesi hivatalban végezte az adminisztrációt, előttem pedig ott volt a gyülekezet. Látogattam, minden délelőtt. A gyülekezet körzetekre volt osztva, és minden körzetnek volt egy gazdája, egy-egy kedves asszony, ő vitt, és mikor azt a körzetet bezártuk, akkor átadott a másik körzetnek. Drága dolog volt. Ezek az asszonyok azon a címen jártak családoknál, hogy az egyházmegyei újságot hordták szét. Csodálatosak voltak ezek a látogatások. Mindig volt egy rövid ige, rövid imádság, beszélgetés, ismerkedés: hányan vannak a családban, gyerekek, felnőttek, nagymama stb. A gyülekezetet látogatni kell, az emberekhez el kell menni. Az Úr Jézus azt parancsolta, hogy vigyétek az evangéliumot.

Interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Konfirmáció Tahitótfalun

A fénykép készítésének helye:

Tahitótfalu

A fénykép készítésének éve:

1948

Kulcsfigura:

Ecsedy Aladár (első sor, középen balra)

Ecsedy Aladárnak kísértetiesen olyan természete volt, mint az édesapámnak, úgyhogy én már edzetten kerültem oda. Őnekik ellentmondani nem lehetett, se az édesapámnak, se Ecsedy Aladárnak. Mind a két esetben azt kellett csinálni, hogy tudomásul vettem, hogy amit most mond és parancsol, az néha marhaság, de ezt megmondani, pláne megbírálni érte nem lehet. Ha mondtam volna neki, hogy esperes úr, vagy Aladár bácsi, ez így nem jó, egyből lenyelt volna. Ugyanazt csináltam Tahitótfalun, mint otthon: tudomásul vettem, bólintottam és gyorsan kerestem valami nagyon sürgős elfoglaltságot, amit most előbb okvetlenül meg kell csinálni. Eltelt egy-két óra, jön Aladár bácsi, kérdezi: "Megcsináltad, amit mondtam?" – "Nem, hát ugye, ezzel foglalkoztam" – "Jaj, de jó, hogy egy ilyen marhaságot nem csináltál meg!" A bajuszom alatt mosolyogtam, mert tudtam én ezt.

Abban az időben már folytak a kitelepítések Pestről, ez nagyon keserves volt. Ecsedy Aladár, aki esperes volt akkor, írt egy körlevelet, amelyben fölszólította a mi egyházmegyénk gyülekezeteit, hogy ezeken a kitelepített családokon segítsenek, és gyűjtést ajánlott. Hívatta Ecsedy Aladárt a pesti esperes. Jaj, gonosz ember volt ez a Fekete Sándor nevű fasori lelkész, mindenben, ami rossz rész volt az egyház vezetésében nagy szerepet vitt. Közölte Ecsedy Aladárral, hogy azonnal mondjon le az esperesi tisztségről, és még örülhetett, hogy ennyivel megúsza. Nagyon megalázták. Jött haza Ecsedy Aladár Pestről, mondta: „Nem vagyok többé esperes. Egyelőre a lelkészi állásomban meghagytak”.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Püspöki látogató Ecsedy Aladárnál
A fénykép készítésének helye:	Tahitótfalu
A fénykép készítésének éve:	1950 körül
Kulcsfigura:	Bereczky Albert

Bereczky Albert eljött Tótfalura, valami dolga volt Ecsedy Aladár esperessel, a főnökömmel. n meg lefényképeztem.

Bereczky püspök úrnak – és az ő követőinek, az ún. „vonalasoknak” – az volt a véleménye, hogy meg kell próbálni mégis kiegyezni valahogy a hatalommal. Mi nem voltunk vonalasok, mi átkozott nyugatosok meg ilyenek-olyanok voltunk, és – mindenekelőtt az Ige tanácsára – azt mondtuk, hogy nem lehet. Egy segédlelkész konferenciára Bereczky püspök úr eljött előadónak. Voltak kedvenc igéi, azokkal operált, és akkor előhozta Jeremiás levelét a fogságba hurcolt zsidóknak: törekedjete annak az országnak a jólétére, ahová fogságba vitettek, mert az ő jólétüktől függ a ti jóléteket. Azt mondja utána, tessék hozzászólni. „Püspök úr, kérem – mondom –, én csak egyet szeretnék mondani. Jeremiás próféta azt írta, hogy alázzátok meg magatokat, mert az Úristen titeket most idehelyezett, hozzátok rendbe itt a dolgokat, mert ha itt jól mennek a dolgok, akkor nektek is könnyebb lesz. De azt egy szóval sem írta, hogy a babiloni fogság jó! Az büntetés volt!”

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Az esperes autójának karbantartása

A fénykép készítésének helye:

Tahitótfalu

A fénykép készítésének éve:

1950 körül

Kulcsfigura:

Kántor Ervin

Ecsedy Aladár esperes autóját én tartottam rendben, és én tanítottam meg őt vezetni is. Emlékszem, egyszer az udvaron javítottam az autót, és keresett egy gyerek, hát kibújtam az autó alól. Nagyon meglepődött.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Tahi népviselet
A fénykép készítésének helye:	Tahitótfalu
A fénykép készítésének éve:	1950 körül
Kulcsfigura:	Kántor Ervinné sz. Nagy Gizella

Tahin jellegzetes volt ez a fehér népviselet, Gizikéről is készült ilyen kép. Akkor már nem jártak benne templomba, de ünnepkor felvették.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Gyülekezeti kirándulás

A fénykép készítésének helye:

n.a.

A fénykép készítésének éve:

1950 körül

Kulcsfigura:

Kántor Ervin

Igyekeztünk már akkor is elmenni kisebb-nagyobb gyülekezeti kirándulásokra. Én a kép jobb szélén ülök.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	A tahi konferenciatelep
A fénykép készítésének helye:	Tahitótfalu
A fénykép készítésének éve:	1960-as évek

A tahi konferenciaközpont főépületét én is falaztam – ugye, az építész édesapám mellett falazni már gyerekkoromban jól megtanultam. A telep kiépítése úgy kezdődött, hogy az özvegy Sípos néninek volt ott egy darab területe, az lett a mostani telep központja. Azt mondta Ecsedy Aladárnak, hogy márpedig én ezt az egyháznak adom, hogy legyen itt egy lelki központ. Itt van a papír róla, tessék, ez most már az egyházé. Ez óriási dolog volt. Először úgy volt, hogy vasárnapi iskolai továbbképző telep lesz, de aztán kiderült, hogy ennél sokkal többre is lehet még használni. Hamarosan jött ez is, az is, hogy tiszteletes úr, nekem is van egy-egy darab földem, odaadom én is... Lett egy szép kis terület, és akkor elkezdődött a téglára való gyűjtés meg az építkezés. Bibliaórák voltak, konferenciák voltak, összejövetelek voltak, imádkozó csoportok voltak. Az egy csodálatos időszak volt.

Még a lépcsőt is én betonoztam Orosz Feri barátommal – másfél évtizeddel később. A hatvanas években minden nyáron egy hétig rész kellett venni a békepapi gyűléseken, és egyszer Fekete Sándor jött előadónak Tahiba. Mondtuk Orosz Ferivel Fónagy Zolinak, a telepvezetőnek: „Nézd meg ezt a lépcsőt, a konyhához nem tudnak rendesen följárni. Ezt el kell itt egyengetni, le kell betonozni. Adjál cementet, a többit majd mi megcsináljuk”. Mosolygott, adott cementet, mi meg elővettük a szerszámokat, és mire megjött Fekete Sándor, már keményen dolgoztunk. „Mit csináltok?” – „Muszáj a konyhához vezető lépcsőt rendbe rakni, mert kezdődik a konferencia, és az emberek ki fogják törni a bokájukat”. – „És az előadás?” – „Hát ugye nem lehet a betonozást abbahagyni”. – „Tudom, tudom” – mondta fanyarul mosolyogva, mert tudta, hogy nem óhajtjuk az ő előadását hallgatni. Mire elment, megcsináltuk a szép lépcsőket, rendbe hoztunk mindent, aztán Ferivel összenevettünk, hogy de szép napunk volt.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Női bibliakör
A fénykép készítésének helye:	Pécel
A fénykép készítésének éve:	1950-es évek
Kulcsfigura:	Kántor Ervin

Mikor Ecsedy Aladár a kitelepítettek segítése miatt „lebukott”, az új esperes Deme Laci bácsi lett, a péceli lelkész, aki már épp nyugdíjba akart menni. Ő tényleg jó barátja, bizalmasa, tanácsadója volt Bereczky püspök úrnak, így aztán őt választotta meg a megye. Az új esperes, Deme Laci bácsi ragaszkodott hozzánk, mint házaspárhoz, mert látta, hogyan dolgozunk. Így kerültem Pécelre segédlelkészként Deme László esperes mellé. Laci bácsi azt mondta: „Fiam, én már nyugdíjba akartam menni, fáradt öregember vagyok, én már nem bírom. Ott a gyülekezet előtted, csináld!” Csodálatos évek következtek sok lelki áldással, haszonnal, neveléssel. Volt női, férfi és külön ifjúsági bibliakör abban az időben is, pedig azok nehéz idők voltak – az Urunk viszont kegyelmes.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Konfirmandusokkal
A fénykép készítésének helye:	Pécel
A fénykép készítésének éve:	1950-es évek
Kulcsfigura:	Deme László (középen öltönyben balra)

Deme László esperessel, kedves főnökömmel fényképeztek le bennünket egy konfirmáció után. Ő titkára is volt egy időben a Magyar Evangéliumi Keresztyén Diákszövetségnek.

A konfirmációi oktatás akkoriban nagyon lebegő dolog volt. Egyik kollégám, Mády Gyula később esperes lett Budapesten, és ő elment kiöltözve, mint esperes az Állami Egyházügyi Hivatalba – mi Állami Egyházüldöző Hivatalnak hívtuk –, hogy ezt megtárgyalja. Kérdi a főelőadó: „Konfirmációi előkészítő, mi az? A katolikusok a bérmlásra hogyan készülnek?” Mondják neki, hogy hathetes előkészítő tanfolyamra járnak a gyerekek bérmlás előtt. „Esperes úr – mondja –, hat hét előkészítő”. Hat hét? – szidták szegény Mády Gyulát a kollégák, mint a bokrot. Behívták az ÁEH-ba a püspököt is, és mondták neki: tessék körlevélben közölni, hogy hat hét. Én soha életemben – se azelőtt, se akkor, se azután – két évnél rövidebb konfirmációi előkészítőt nem tartottam. Első évben végigvettük a Szentírást Mózes első könyvétől könyvenként, mindegyikről mondtam ezt-azt, kikerestük, mindig el is olvastattam egy-egy ígét. Az első évben volt a bibliaismeret, második évben pedig hetenként kétszer volt egy-egy óra, akkor vettük a Heidelbergi Kátét végig, aminél nagyszerűbbet nem ismerek. Ez így ment ötven éven át.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	A péceli hittanosok
A fénykép készítésének helye:	Pécel
A fénykép készítésének éve:	1955. június
Kulcsfigura:	Kántor Ervin

Még 1956 előtt készült ez a kép, a drága hittanosaimmal vagyunk itt.

Mády Gyulával történt az is – még lelkészkorában –, hogy ifjúsági órákat akart szervezni, és a drága jó marha elment az egyházügyi előadóhoz megkérdezni. Az állásában megmaradhatott ugyan, de letolta nagyon az egyházügyi előadó: „Gyerekek? Hozzájuk ne nyúljon!” Eljött egy alkalommal hozzám. „Nálad van ifjúsági óra?” – Mondom, van. Van gyerek-istentisztelet, van ifjúsági bibliaóra... – „Neked megengedték?” – „Én ezt nem kérdeztem. A lelkészi esküm arra kötelez, hogy mindent megtegyek, az én jószágos Uram mondja, hogy ezt is, azt is csináljam. Küldi az embereket”. – „De nem kérdezted!” – „Hát – mondom –, ki parancsol nekem ebben? Az, aki mondta, Ő parancsol”.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	A péceli Ráday-kastély
A fénykép készítésének helye:	Pécel
A fénykép készítésének éve:	1950-es évek

Kedves jó barátom volt a péceli kórház igazgatóhelyettese, egy nagyszerű szívgyógyász. Sokszor vacsoráztunk együtt, miután egyszer ott tartottuk. „Laci, maradj itt vacsorára, oszd meg velünk!” – „Szívesen, de hát mit vacsoráztok?” – „Kis teát szaharinnal (akkor még csak havi egy kiló cukrot lehetett kapni) meg zsíros kenyeret”. – Ez igen, ezt szeretem, szívesen elfogadom”. Máskor is átjött, aztán presbiterünk is lett, később ő lett a gondnok.

Pécelen a Ráday-kastély egy része akkor már a MÁV-kórház kihelyezett részlege volt, de papnak kórházban látogatni, ez akkor elképzelhetetlen volt. Nem akar beengedni a portás. Kérdezi, hogy kihez megyek meg miért. Rokonom az nekem? Lejött Laci bácsi személyesen: „A tiszteletes úr éjjel-nappal, amikor akar, vagy amikor szükség van rá, akkor bejön”. Jártam be. Nagyon híres, jóra való szakorvos volt az igazgató; ő volt akkor a községi párttitkár, a tótumfaktum. Bementem hozzá, azt mondja: „Nézd, én nagyon megértelek és helyeslem, amit csinálsz, de most a te megértésedet kérem. Én vagyok az igazgató, nekem a pártba bele kellett lépnem az előrehaladásom érdekében. De én szombaton délben elmegyek, és semmiképpen hétfő reggelig ide be nem jövök”. Mondom: „Nagyon köszönöm, tiszteletben fogom tartani”. Nem is volt semmi baj. Szombat déltől hétfő reggelig nem volt bent, én pedig jártam az osztályokat, látogattam a reformátusokat, evangélikusokat: „Emberek, Igét olvasunk, úrvacsorát is hoztam...” Jött az ügyeletes főnövér: „Tiszteletes úr, itt van egy kitűnő, üres terem, nagyon szépen meg lehetne ott tartani az áhítatot”. Átmentünk. Én nem tudom, az országban hogy volt, Debrecenben hogy volt, de a péceli MÁV-kórházban minden héten volt úrvacsoraosztás, Laci bácsi pedig „Áldás, békesség”-gel köszönt. Csodálatos kapcsolat volt.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	A 10. házassági évforduló
A fénykép készítésének helye:	Pécel
A fénykép készítésének éve:	1954
Kulcsfigura:	Kántor Ervin, Kántor Ervinné sz. Nagy Gizella

Ez a kép a tízéves házassági évfordulónkon készült drága Gizikémmel.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Apósomék látogatása
A fénykép készítésének a helye:	Pécel
A fénykép készítésének éve:	1950-es évek
Kulcsfigura:	Kántor Ervin

Itt Gizikének a szüleivel vagyunk, akik Hódmezővásárhelyről jöttek hozzánk, miután apósom nyugdíjba ment. Amikor később hozzánk kerültek, az apósom is hitre jutott, és nagyon drágán tudott imádkozni.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Esperesi beiktatás

A fénykép készítésének helye:

Budapest, Theologiai Akadémia

A fénykép készítésének éve:

1959

Kulcsfigura:

Madarász Lajos esperes (elől, középen)

Pécelről mentem be a Madarász Lajos esperesi beiktatására az Észak – Pesti egyházmegye élére. Ő egyébként Fóton szolgált. Hátul középen világos öltönyben az öreg Fónagy Miklós.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Jó barátokkal
A fénykép készítésének helye:	Pécel
A fénykép készítésének éve:	1959
Kulcsfigura:	Kántor Ervinné sz. Nagy Gizella

Jó barátok búcsúztattak minket Pécelről, ebből az alkalomból készült a kép. Balról: Faragó László, Virág László a lányom keresztapja, Gizike és Juhász Jenő.

A péceli gyülekezet, miután Deme Laci bácsi végleg nyugdíjba ment, teljesen egyhangúlag minket akart Gizi néniel lelkésznek, de annyira, hogy a 32 presbiter bement Budapestre a püspöki hivatalba a püspökhöz, hogy márpedig mi Kántor Ervint és a feleségét akarjuk. Mondták nekik, hogy azt nem lehet. Egy Rohonczy János nevű vonalas lelkész kinézte magának Pécelt. Tótfalun ő még kedves szomszéd volt, mint kisoroszi lelkész, csak aztán megjött az étvágya, és azt mondta, hogy neki Szokolya jár. Megkapta Szokolyát, de egy idő múlva már Pécelt akarta – ugye, a gyülekezetek nagysága számít meg a helyzete, szóval előrelépést jelentett ez neki. Jó kapcsolatai voltak, bár azt nem tudom, hogy az Úrral milyen kapcsolata volt – az is egy kapcsolat, de csak az ilyen magunkfajtanak számít. Kellett neki Pécel, és el is rendezte.

A 32 presbiter annyit mondott, hogy értjük – hát hogyan, '56 után sok mindent értettünk –, meg is választjuk Rohonczy Jánost, mihelyt Kántor Ervint egy önálló gyülekezetbe beiktattuk. Erre hívtak kettőnket, Szabó Sándort meg engem. Azt mondták, hogy két hely van, amelyik közül választhatunk, Örszentmiklós és Szokolya. Én abban a pillanatban Örszentmiklóst választottam, Szabó Sándor pedig Szokolyát.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Felszentelés 1.

A fénykép készítésének helye:

Budapest, Kálvin téri református templom

A fénykép készítésének éve:

1959

Kulcsfigura:

Kántor Ervin

Lelkészsé szentelése 1959-ben.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Felszentelés 2.

A fénykép készítésének helye:

Budapest, Kálvin téri református templom

A fénykép készítésének éve:

1959

Kulcsfigura:

Szamosközi István (balra)

Akkor lett püspök Szamosközi István, ő áll az úrasztalánál.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Őrszentmiklósi beiktatásom
A fénykép készítésének helye:	Őrszentmiklós
A fénykép készítésének éve:	1959. augusztus 31.

Az őrszentmiklósi gyülekezet szeretettel, egyhangúlag választott meg. Érdekes volt, mert az egyházi törvény szerint el kellett menni bemutatkozóra – több jelölt volt, én mentem elsőnek –, és utána nekem el kellett hagyni azonnal a gyülekezetet. Vége volt a prédikációnak, én kimentem a templomból, és a parókián üldögéltem. Azt mondja a gondnok lelkeselődömnek, Nehézy Károly bácsinak: „Károly bácsi, nem kell több bemutatkozó. Most csináljuk a jegyzőkönyvet, aláírjuk, meg van választva”.

Így kerültem oda, meg is volt 1959. augusztus 31-én volt a beiktatás. 176 ember jött Pécelről, úgyhogy nem fértek be a helyiek a templomba. Akkor még Gödöllő és Veresegyház között vasút volt, és nekem külön kocsit kellett kérni a MÁV-tól – a három kocsis kis szerelvényhez negyedik kocsit tettek hozzá –, hogy mind a 176-an elférjenek.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Beiktatás 2.
A fénykép készítésének helye:	Őrszentmiklós
A fénykép készítésének éve:	1959. augusztus 31.
Kulcsfigura:	Szabó Sándor (<i>balra</i>)

Szabó Sándor szokolyai lelkész éppen áldást kíván őrszentmiklői szolgálatomra.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Beiktatás 3.

A fénykép készítésének helye:

Órszentmiklós

A fénykép készítésének éve:

1959. augusztus 31.

Kulcsfigura:

Ónodi Szabó Lajos (jobbra)

Ónodi Szabó Lajos lelki jó barátom kíván áldást. Ő az SDG-ben is benne volt régen.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Beiktatás 4.

A fénykép készítésének helye:

Órszentmiklós

A fénykép készítésének éve:

1959. augusztus 31.

Kulcsfigura:

Pásztor János (*jobbra*)

Pásztor Jánossal komámmal, aki akkor Szentendrén volt lelkész. Ő egyébként Skóciában és Princetonban is volt ösztöndíjas.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Beiktatás 5.
A fénykép készítésének helye:	Őrszentmiklós
A fénykép készítésének éve:	1959. augusztus 31.
Kulcsfigura:	Antal János (jobbra)

Antal János vácrátóti plébános is eljött a beiktatásra, még a beiktatási ebédre is eljött. Amint megtudtam, az édesanyja református volt. Őt emiatt, hogy a beiktatásomra eljött, elüldözték a hívei, el is került hamarosan Vácrátótól.

Őrszentmiklóson – aminek a neve később Órbottyán lett – katolikus és nagy baptista gyülekezet is van, és én prédikáltam a baptistáknak is, a katolikusoknak is. Mikor odakerültem, nemsokára megkezdődtek az imaheti alkalmak. Én ezt tulajdonképpen első szolgálati helyemen kezdtem, és természetesen a későbbiekben is folytattam. Órbottyánban is azonnal volt ilyen alkalom. Odakerültem augusztus végén, és következő januárban az imahetet már együtt tartottuk, vagyis a kapcsolat jó volt, barátságos volt. Tulajdonképpen két katolikus gyülekezet van most Órbottyánban, mert Bottyánban is volt egy meg Szentmiklóson is, és miután egy lett a község, hát két gyülekezet maradt. Mindkettőben prédikáltam, és mindkettőnek a lelkésze prédikált nálunk, tehát baráti, kedves, jó volt a kapcsolatunk. A mi Urunk azért mondott ilyesmit, ami arra utal, hogy szeressétek egymást, segítsétek egymást.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Beiktatás 6.

A fénykép készítésének helye:

Órszentmiklós

A fénykép készítésének éve:

1959. augusztus 31.

Kulcsfigura:

Fónagy Miklós (*jobb szélén*)

A gyülekezet új palásttal ajándékozott meg a beiktatáson, nagyon drága volt tőlük. A kép jobb szélén Fónagy Miklós, későbbi esperes tahitótfalusi lelkész, még fiatalon.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Beiktatás 7.
A fénykép készítésének helye:	Őrszentmiklós
A fénykép készítésének éve:	1959. augusztus 31.
Kulcsfigura:	Fónagy Miklós (jobb szélén)

A beiktatásomon mondott prédikációm. Ezzel kezdődött a drága őrszentmiklói szolgálat.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Első őrszentmiklósi prédikációm hallgatósága
A fénykép készítésének helye:	Őrszentmiklós
A fénykép készítésének éve:	1959. augusztus 31.
Kulcsfigura:	Nehézy Károly (jobb szélen)

A képen balról haladva: Hörömpő Gergely váci lelkész, a vácrátóti plébános Antal Sándor és Nehézy Károly, az elődöm, akit a felvidéki ébredésben használt korábban az Úr.

Nehézy Károly bácsit '46-ban az első szerelvénnyel tették ki a Felvidékről; akkor voltak a kényszer-kitelepítések, és ő ide került. Az előző őrszentmiklósi lelkész akkor talán már meg is halt a foglyotáborban, őt '45-ben hurcolták el. Már akkor Pest ostroma folyt, és a nővére Budán lakott. Bement hozzá megnézni, és az utcán elfogták az oroszok: „Kicsi robot, davaj!” – és fogságba került, ott halt meg. Kedves levelet írt nekem egyszer a nővére. Ő megtudta más foglyoktól, akik hazajöttek, hogy a fogságban 30 ezer magyar foglyot vitt el a tífuszjárvány, köztük az ő testvérét is, aki az utolsó pillanatig szolgált, mint lelkész. Az ő helyébe került Nehézy Károly bácsi, aki a felvidéki ébredésben Isten eszköze volt. Egy kedves tanító házaspár jött vele, akik otthon is segítségére voltak és itt is, és azután nekem is nagyon jó, baráti családunk lettek.

Károly bácsi nagy szeretettel szolgált Őrszentmiklóson, de akkor már régóta készült nyugdíjba. Bereczky Albert viszont, akivel nagyon jó kapcsolatban volt azelőttől, azt mondta neki, hogy ő még kell, úgyhogy dolgozott tovább, megtették esperesnek is, míg végre lejárt a szolgálata és átadta a stafétabotot. Nagyon jóban voltunk, Károly bácsi szeretett minket, mi is szeretjük őt.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Az utolsó pillanatban

A fénykép készítésének helye:

Órszentmiklós

A fénykép készítésének éve:

1959

Az utolsó pillanatban sikerült lefényképeznem az órszentmiklői népviseletet, mivel következő éven, 1960-ban a kollektivizálás hatására már eltűnt, elhagyták a népi ruhákat. De hála Istennek, én még meg tudtam örökíteni.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Az első út Kanadába
A fénykép készítésének helye:	Kanada
A fénykép készítésének éve:	1963
Kulcsfigura:	Kántor Ervin (<i>lent, bal szélén</i>)

A Kántor család újból együtt 17 év után. Nagyon drága volt az Úrtól, hogy kimehettem, de meg sem fordult bennem, hogy kint maradjak, pedig hívtak.

Torontóban ötezer lelkes volt a magyar református gyülekezet. Februárban halt meg infarktuszban a papjuk, így aztán nagyon vártak, és minden vasárnap én prédikáltam. Szép nagy baptista gyülekezet is volt, szintén előző évben halt meg a papjuk – minden vasárnap prédikáltam náluk is. Négyszázezer német lakott akkor Torontóban, de kevés volt a papjuk, és segítséget kértek: vasárnap délután lennék szíves megtartani a női bibliaórát. A vasárnapom így nézett ki: 10-re mentem a magyar református gyülekezetbe, prédikáltam, 11-kor már várt a magyar baptistáktól valaki autóval, 12-ig prédikáltam a baptistáknál, és délután 4-kor tartottam egy német asszony-bibliaórát. Este 6 órakor pedig az angol nyelvű református gyülekezetbe mentünk az öcséimmal és a két sógornómmal Igét hallgatni.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Gyülekezeti kirándulás

A fénykép készítésének helye:

Bükk hegység

A fénykép készítésének éve:

1960-as évek

Minden évben igyekeztem az ifjúsággal elmenni kirándulni. Tudtam a cserkésztapasztalatok alapján, milyen fontos dolog a kirándulás.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Bibliakör
A fénykép készítésének helye:	Órszentmiklós
A fénykép készítésének éve:	1960-as évek

Itt van, aki számít Órbottyánban – a postástól kezdve mindenki – egy bibliakör alkalmával.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Hittanóra
A fénykép készítésének helye:	Órszentmiklós
A fénykép készítésének éve:	1960-as évek
Kulcsfigura:	Kántor Ervin

Kiültem, kivittem a gyerekeket az udvarra. Rengeteg olyan dolgot csináltam, amit akkor nem volt szabad, és amiért hálás vagyok az Úrnak.

A legnagyobb baj volt, hogy a lelkész a gyerekekkel és az ifjúsággal foglalkozik. Ez nagyon nagy bűn volt, és az is, hogy fűti a templomot, vagy bármit csinál a templomon kívül, ami az egyházi élethez tartozik. Egyszer Rotter Nándor, aki akkor még főhadnagy volt, később rendőr százados lett, kijött a váci kapitányságról. Nagy baj van, mondja, mert ezt csinálom, meg azt csinálom. Mondom neki, a lelkészi esküm erre engem kötelez, de a lelkiismeretem is erre kötelez, ez az én dolgom, én pedig teszem a dolgomat. De így meg úgy... Mondom, nincs de. Elment, következő héten megint megállt az autója a ház előtt... Egy ideig minden héten bejött, én pedig mindig meghallgattam. Végül azt mondtam neki: „Ne vitatkozzunk, nagyon jó feketét főzök, jöjjön be!” Főztem egy jó feketét, megittuk. „Magával nem lehet semmire menni”. – „Nem is”. – a találkozónk rendre így végződtek, de közben békésen együtt kávéztunk.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Ifjúsági kirándulás a Zemplén hegységben

A fénykép készítésének helye:

Gönc

A fénykép készítésének éve:

1970-as évek

Kulcsfigura:

Kántor Ervin (*jobb szélén*)

Ekkor, azt hiszem, két napra mentünk és körbejártuk a Zemplén-hegységet szépen, ahogy illik. Jártunk Monokon, Göncön, Sárospatakon és még egyéb helyeken.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Tésztagyúrás

A fénykép készítésének helye:

Órszentmiklós

A fénykép készítésének éve:

1960-as évek

Kulcsfigura:

Kántor Ervinné sz. Nagy Gizella (főnt)

Tésztát nagy mennyiségben csináltunk. Általában 8-10 asszony összegyűlt egy-két napra, és a gyermekotthon számára készítették adományként. Ezt amúgy a szeretetszolgálat is meghirdette, és így más gyülekezetek is támogatták őket. De nagyon jó volt, hogy a gyülekezet sajátjának érezte az otthont.

Az órszentmiklói (1970-től őrbottyáni) gyermekotthon a háború végéig özvegy papnék otthona volt. Persze annak meg kellett szünnie, és az egyház úgy tudta megmenteni az épületet, hogy előbb református árvaházat, azután testileg-szellemileg visszamaradt gyermekek otthonát csináltak belőle, ezt már hagyta az állam. Az épület így a konventé maradt, mondták is nekem, hogy ez központi intézmény, vigyázzak vele. Énnekem viszont az volt a meglátásom, hogy ez a gyülekezet területén van, tehát a miénk. Kezdetből bejártam, és mondtam, hogy szeretnék a gondozóknak bibliaórát tartani minden héten. Jaj, nagyon szerették! – éreztem is, hogy szeretik, mondták is, és mindig mindegyikük ott volt. Természetes volt, hogy beletartoznak a gyülekezetbe, az értelmesebb gyerekeket hozták is vasárnaponként a templomba. A gyülekezettel is megszerettem őket, mondtam, jaj, de jó, nézzétek, jönnek, örülünk neki! És jöttek vasárnaponként.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

A gyermekotthon új szárnyának átadása

A fénykép készítésének helye:

Őrbottyán

A fénykép készítésének éve:

1972

Kulcsfigurák:

Szamosközi István (középen), Juhász Zsófia (mögötte)

A gyermekotthon új épület részének átadása volt, amit lényegében a holland testvérek építettek fel. Tüski István is járt nálam többször, aki közvetített, mint kinti magyar lelkész. Hollandiából jött egy építész is, vele nagyon megértettük egymást; mondtam neki, hogy építész fia vagyok. Eljött az átadásra Szamosközi István püspök is, mellette Juhász Zsófia, és Bazsó Béla esperes van leghátul a sorban, a kép jobb oldalán.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

A gyermekotthon konfirmandusai

A fénykép készítésének helye:

Órbottyán

A fénykép készítésének éve:

1970-es évek vége

Kulcsfigurák:

Bartha Tibor

Bartha Tibor püspök úr eljött a gyermekotthonban lakók első konfirmálására.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

A gyermekotthon konfirmandusai 2.

A fénykép készítésének helye:

Órbottyán

A fénykép készítésének éve:

1970-es évek vége

Kulcsfigura:

Bazsó Béla

Bazsó Béla osztja az úrvacsorát, aki a zsinat szeretetszolgálati osztályát vezette abban az időben. Nagyon örültem, hogy a gyerekek közül, akiket lehetett, áthoztak minden vasárnap istentiszteletre.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Szolgálatra készülve
A fénykép készítésének helye:	Órbottyán
A fénykép készítésének éve:	1970-es évek
Kulcsfigura:	Kántor Ervin

Éppen készülök fel a szolgálatra. A falon lévő rajzot a hadifogságom idején készítették rólam.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Filmezésre készen
A fénykép készítésének helye:	Órbottyán
A fénykép készítésének éve:	1974
Kulcsfigura:	Kántor Ervin

Aranka húgomtól kaptam egy keystone filmfelvevőt, amit könnyen megtanultam használni. Fényképeztem, filmeztem, azután jött a rádiózás...

Arra tanított az Úristen engem, hogy minden technikai eszközt, ami hasznos és jó, azt az Ő szolgálatába kell állítani. El se lehet képzelni, mennyi örömet szereztek a fiataloknak, akiket vittem kirándulni, a színes, gyönyörű fényképek. Csütörtökön volt a gyülekezeti bibliaóra, és óra végén mindig kérdezték: „Tiszteletes úr, lesz vetítés?” Lesz. Elő a vetítő, szép képeket vetítettem a faluról, a kirándulásról, Mancikáról, Juliskáról... Óriási volt az öröm. Később filmen bemutattam, ahogy jöttünk-mentünk erre-arra, a konfirmációt végig... a gyülekezeti teremben nem nagyon volt üres hely. Aranyos jelenetek voltak. Körbefényképeztem, filmeztem a falut, és az egyik drága, kedves öreg néni egy vetítésen egyszer csak felkiált: „Tiszteletes úr, ez az én házam!” Mindenütt ki volt írva az állomásokon, hogy a vasút területén fényképezni tilos. Bemegyek az állomásfőnökhöz, mondom, bajban vagyok, mert én itt filmezni akarok. Kedvesen megszorítja a kezemet: „Énnekem meg mint állomásfőnöknek jogom van ezt megengedni annak, akinek én akarom. Csináld csak!” Persze óriási sikere volt, mikor aztán levetítettem: „Hát az én vagyok! Én szállok le a vonatról!...”

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Keresztelő
A fénykép készítésének helye:	Órbottyán
A fénykép készítésének éve:	1970-es évek eleje
Kulcsfigura:	Kántor Ervin (balra)

Egy pártikár látogatása vasárnap délután. Voltak ilyen olyan alkalmak, amikor jöttek, és kérték, hogy kereszteljük meg a gyermeket, de nem istentiszteleten. Erre általában vasárnap délután került sor, és egyik ilyen keresztelőn megkérték, hogy külön kép azért készüljön, ha lehetséges.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Ravasz László köszöntése
A fénykép készítésének helye:	Leányfalu
A fénykép készítésének éve:	1960-as évek
Kulcsfigura:	Ravasz László (balra)

Minden év őszén felköszöntöttük Ravasz László püspököt, aki nagyon örült nekünk. Itt van még Ónodi Szabó Lajos váchartyáni lelkész a kép közepén, és a jobb oldalon Borzsák Sándor pócsmegyeri lelkész. Mi hárman sokszor voltunk a püspök úrnál, a születésnapjára minden évben eljött velünk Hörömpő Gergely és Körpöly Kálmán is. Nagyon hálás volt érte, nagyon szeretett bennünket. Egyik alkalommal bemutatta a vejét, Bibó Istvánt, aki épp akkor jött a börtönből. Örültünk neki, körülvettük, Boriska csinált egy kis süteményt, kávét... Mi egyet tudtunk, hogy ezt a drága testvért szeretni kell. Az utolsó fényképet is én csináltam Ravasz püspök úrról.

Én Ravasz püspök úrnál konfirmáltam így a kötelék köztünk még szorosabb volt. Most is itt van előttem, ahogy térdel, a két keze a fejemen, és mond egy Igét. Amikor őt leváltották, akkor még kevesen voltak vonalások, a többség azt mondta, hogy ez disznóság.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	50. születésnap
A fénykép készítésének helye:	Órbottyán
A fénykép készítésének éve:	1972. december 8.
Kulcsfigura:	Kántor Ervin (középen ül)

Ülnek balról: Hörömpő Gergely, Kántor Ervin és Körpöly Kálmán Szadáról, állnak: Ónodi Szabó Lajos Váchartyánról (balról) és Ágai László Veresegyházról. Mi voltunk az egyházmegye hírhedt bandája, a vad fejtágítókon az ÁEH előadó nem mert felénk nézni sosem. Ma is nevetek vajon miért...

Igyekeztek vigyázni, hogy ne nagyon legyen közösség, de persze lett, például voltak a lelkész körök. Ki voltak jelölve egy-egy összetartozó terület szerint, a miénkbe Pécel, Gödöllő, Veresegyház, Szada, Órbottyán – akkor még Órszentmiklós – meg Váchartyán tartozott, ez volt a gödöllői lelkészi kör. A szadai Körpöly Kálmánnal, az ő keresztapjával, Ágai Lászlóval, a hartyáni Ónodi Szabó Lajossal és Hörömpő Gergellyel, a váci lelkéssel mi egy olyan magot alkottunk, ami a barátságnál több volt, sokkal több. Volt idő, amikor a gödöllői lelkész is beletartozott ebbe a körbe, de Hörömpő Gergely például egy másik lelkészi körnek, a Vác környékinek volt a tagja. A körü értekezletet mindig szívesen vettük, mert nálunk nem volt a körben vonalas vagy besúgó, nem kellett félni senkitől. Összejöttünk, hol itt, hol ott, mindig másik gyülekezetben: ének, imádság, beszélgetés. Délben vége volt, szervusztok, ment mindenki haza. Gizikémmel kaptuk egyszer a gondolatot, hogy főzzünk egy gulyáslevest, aztán mehet csak mindenki haza. Óriási sikere volt. Mikor eljött a megbeszélés vége, azt mondtuk: „Idehallgassatok, kedveseim, mossatok kezet szépen, kész a finom gulyásleves”. Nagyon tetszett nekik, és attól fogva más körökben is divatba jött.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Egyházmegyei közgyűlés
A fénykép készítésének helye:	Pécel
A fénykép készítésének éve:	1960-as évek
Kulcsfigura:	Szenes László (jobbra, előad)

Szenes László kodi lelkész tart beszédet nekünk és az öreg Fónagy László ül vele szemben.

Mindig volt egyházmegyei közgyűlés. Valaki kitalálta, hogy ne Pesten legyen – végül is semmi közünk Pesthez –, és attól fogva mindig valamelyik másik megyei gyülekezetben volt. Az Észak-pesti Egyházmegye addig is nagyon jó volt, amíg Pesti Egyházmegye volt, de aztán kettéosztották, és így lett a Dél-pesti és Észak-pesti Egyházmegye, és a Budapesti. Az Észak-pesti Egyházmegye egy nagyon drága közösség volt; szabadon beszéltünk, és aki vonalas volt, azt vagy sikerült elhallgattatni, vagy pedig nem törődünk vele.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Egyházmegyei kiállítás

A fénykép készítésének helye:

Órbottyán

A fénykép készítésének éve:

1960-as évek vége

Kulcsfigurák:

Fónagy Miklós, Madarász Lajos

Kétszer is rendeztünk kiállítást Misu bácsival. Végigjártuk a gyülekezeteket mindenütt lefényképeztem a templomokat, a terítőket meg, ha volt valami rendkívüli. Háromszor jártam végig az egyházmegye összes gyülekezetét, minden a templomot a padlásig, és minden pincét is tűzvédelmi előadóként megismertem.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Egyházmegyei kirándulás 1.

A fénykép készítésének helye:

Ormánság

A fénykép készítésének éve:

1960-as évek második fele

Kulcsfigurák:

Ágai László, Fónagy Miklós

Az Ormánságot jártuk végig, ahogy aztán végigjártam később is. Sok templom vagy falu tán már meg sincs, és ha megvan, akkor is milyen állapotban... Csuka Tamás mostani váci lelkész van háttal kék öltönyben, az úrasztalánál pedig Ágai László és az öreg Fónagy Miklós áll.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Egyházmegyei kirándulás 2.

A fénykép készítésének helye:

Ormánság

A fénykép készítésének éve:

1960-as évek második fele

Kulcsfigurák:

Ágai László, Fónagy Miklós

Ezt a képet csak azért mutatom, mert itt a karzat is érdekes, kovácsoltvasból készült, nem pedig fából. Vajon megvan-e még?

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Egyházmegyei kirándulás 3.

A fénykép készítésének helye:

Ormánság

A fénykép készítésének éve:

1960-as évek második fele

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Egyházmegyei kirándulás 4.

A fénykép készítésének helye:

Ormánság

A fénykép készítésének éve:

1960-as évek második fele

Kulcsfigura:

Koczó Pál

Ez a kép egy ormánsági parókián készült. Bal szélén áll Koczó Pál akkori perőcsényi lelkész, szemben ül az öreg Fónagy Zoltán, a kép jobbszélén ül Madarász Lajos és Szabó Sándor mellette.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Négy püspök Órbottyánban

A fénykép készítésének helye:

Órbottyán

A fénykép készítésének éve:

1974 körül

Kulcsfigurák:

**Bakos Lajos, Bartha Tibor, Szamosközi István,
Ráski Sándor**

Az Órbottyáni gyermekotthon ünnepségén együtt van az egyházmegye teljes krémje a négy püspökkel (*a kép közepén, az első sorban sötét öltönyben*). Hátul ott van Madarász Lajos esperes is. Mentünk be a templomba, és a püspököt előre akartam engedni, de Bartha püspök úr nem engedte, mivel én voltam a házigazda.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Clevelandi szolgálat

A fénykép készítésének helye:

Cleveland (Ohio, USA)

A fénykép készítésének éve:

1976

Kulcsfigura:

Kántor Ervin

Amikor kijutottam külföldre, mindig hívtak erre-arra szolgálni, én pedig örömmel vállaltam. Ilyen vasárnapokon volt, amikor három helyen is szolgáltam, és mindig jöttem elém a következő gyülekezetből.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Cseh testvéreknél látogatóban

A fénykép készítésének helye:

Prága

A fénykép készítésének éve:

1980 körül

Kulcsfigura:

Kántor Ervin *(balról a harmadik)*

Hála Istennek, olyan volt az egyházmegyénk, hogy mindig mentünk valamerre. A cseh reformátusok a talpraállásra 1796-ban kaptak engedélyt, és akkor innen Magyarországról 96 fiatal lelkész ment el a csehországi gyülekezeteket talpra álltani. 1980 körül volt egy gyönyörű egyhetes kirándulásunk, a gyülekezetek nagy részét megnéztük, amit a magyar lelkészek állítottak talpra. Csodálatos út volt, Gizike is velem volt. Ezeknek a 18. századi magyar lelkészeknek a sírját nagyrészt megnéztük, sokra máig szeretettel emlékeznek vissza. A gyülekezetek csodálatos szeretettel fogadtak minket, jó rájuk visszaemlékezni.

Berzétei László kékben, ő Gyöngyösön szolgált, mellette a bal szélén Mészáros István egyházmegyei gondnok, ő egyébként állatorvos volt. Egyik helyen én prédikáltam németül – érdekes a csehek mind tudtak németül –, és Orosz Ferenc osztott úrvacsorát. Az esperes nem volt megelégedve a cseh egyházi hivatali kirendelt emberrel és lényegében végig én fordítottam németről a többieknek.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Előadás a cseh testvéreknél

A fénykép készítésének helye:

Prága

A fénykép készítésének éve:

1980 körül

Kulcsfigura:

Orosz Ferenc *(második sor bal szélén)*

Itt egy előadást hallgatunk. Berzétei László ül a bal szélén, fölötte Orosz Ferenc a hátsó sorban balra, mellette Szenes László kódsi lelkész. Csuka Tamás a hátsó sorban az ablaknál ül a feleségével. Gizike itt van az első sorban az ablaknál, mellette Mészáros István gondnok és az öreg Fónagy László.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Vendég a cseh testvérektől

A fénykép készítésének helye:

Órbottyán

A fénykép készítésének éve:

1980 körül

Kulcsfigura:

Dalibor Molnár (balra)

Dalibor Molnár annak a 96 lelkésznek az egyik leszármazottja, akinek az ükapja a cseh atyafiaknak segített az elnyomás után újra indítani az egyházi életet. Kedvesen eljött, meglátogatott, és együtt szolgáltunk Órbottyánban úgy, hogy én fordítottam.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Rádiósva is szolgálok
A fénykép készítésének helye:	Órbottyán
A fénykép készítésének éve:	1980-as évek
Kulcsfigura:	Kántor Ervin

A rádióamatőröknek A,B vagy C vizsgája van, a C vizsgát a rádió mérnökök teszik le. Én megcsináltam az A és a B vizsgát, és végül ez is a drága szolgálatok közé került. Bandi öcsém Kanadából küldte a rádiót.

De milyen csodálatos dolog is, mikor leadom a hívójelet, hogy CQ, CQ, és bejelentkezik egy hang. Nagyon érdekes eset volt például, mikor egy atyafi bejelentkezett, mondta, hogy Dél-Afrikából beszél, s elkezdünk az Isten Igéjéről és az egyházi, gyülekezeti munkáról beszélgetni. Vagy azt mondja nekem egy másik atyafi, aki válaszol a hívójelre, hogy a hely, ahonnan jelentkezik 13 ezer méterrel Colorado fölött van. Mondom neki: „Én nem iszom, bocsáss meg, atyámfia, nem értettelek”. Azt mondja: „Egy Boeing 747-es utasszállító gépnek vagyok a rádiósa, és 13 ezer méteren Colorado fölött repülünk”.

De valóban végig Isten ügyében tudtam mindenféle technikai eszközt használni. Nagyon drága dolog ez, és boldog vagyok, hogy nekem ezt adta az Úristen.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

A havasi legelők fölött

A fénykép készítésének helye:

Svájc

A fénykép készítésének éve:

1980 körül

Kulcsfigurák:

Kántor Ervin, Kántor Ervinné sz. Nagy Gizella

Itt az Alpokban járunk az én drága Gizikémmel. Mikor a rendőr százados adta át az útlevelet azt mondja: „Higgye el lelkész úr, hogy irigylem”. – „Már tessék megmondani miért”. – „Én most átadtam az útlevelet, meg a családjáét, én pedig belügyi dolgozóként nem is reménykedhetek benne, hogy kijutok, még Ausztriába se”. Így hát sok helyre eljutottunk közösen és kettesben is Gizikével.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Az utolsó közös nagy utazás

A fénykép készítésének helye:

London

A fénykép készítésének éve:

1982

Kulcsfigura:

Kántor Ervinné sz. Nagy Gizella (balra)

Az utolsó közös utunkon készült a kép, mikor háromhetes útra mentem Gizikémmel, így eljutottunk Angliába is. Ott is szolgáltam. A kinti lelkész szerzett nekünk szállást egy kilencven éves asszonymál, aki csak azt kérte, vasárnap menjünk el vele a templomba, nekünk pedig mi sem volt természetesebb. Aki Gizike mellett áll, ez a kilencven éves asszony, a vendéglátónk.

Az interjúalany neve:	Kántor Ervin
A fénykép címe:	Hálát adva
A fénykép készítésének helye:	Órbottyán
A fénykép készítésének éve:	1988
Kulcsfigurák:	Kántor Ervin, Kántor Ervinné sz. Nagy Gizella

Hálát adva az eltelt évekért, és érezve, hogy lassan váltani kell, mert ennyi erő, idő adatott nekünk.

Az interjúalany neve:

Kántor Ervin

A fénykép címe:

Nyugdíjasként is szolgálva

A fénykép készítésének helye:

Vác, Ősz utcai missziói gyülekezet

A fénykép készítésének éve:

2002

Kulcsfigura:

Kántor Ervin

Az első sorban középen Csuka Tamás és a felesége, akik Vácon szolgálnak. Ameddig jobban bírtam, segítettem nekik a szolgálatban. Ez volt az első konfirmálás a közeli missziói gyülekezetben ahol én is sokat szolgáltam.

Amikor nyugdíjba vonultam és beköltöztünk Vácre, még működött a váci városi rádió. Jön Csuka Tamás. „Ervin bátyám, minden pénteken 9-től 10-ig van a vallásos óra, csináljuk a katolikus, református, evangélikus, baptista műsorokat. Össze szoktunk jönni és megosztjuk, hogy melyikünk mivel és hogyan szolgál. Nem tudok most elmenni. Fölviszlek, bemutatlak, de légy szíves, tartsd meg most pénteken a bibliaórát!” Én spekulálok: Ervin bátyám, Ervin bátyám? – hát én nyugdíjas öregember vagyok! De elmentem, megtartottam a bibliaórát. A Burgundia intézetben [*Vác, Burgundia utcai Öregek Otthona – a szerk.*] is bemutatott Tamás, ott is tartottam bibliaórát. Láttam, hogy az a nővér, aki a lelki gondozásnak a vezetője, ott van, figyel nagyon. Megkérdezi, merre lakom. Mondom. „Ó, hát én is ott lakom a közelben!” – mondja, ha várok még egy pillanatra, veszi a kabátját, mert lejárt a munkaideje, és jön velem. Nagyon figyelt az órán. Aztán itt válunk el, elköszön, vár a legközelebbi péntekre is bibliaórára – és én boldogan mondom, hogy megyek. Ma már nyugdíjban van ő is, de nagyon aranyos, sokat beszélgetünk, utoljára múlt héten imádkoztunk együtt. Nagyon drága testvér lett, egy kedves katolikus nővér. Imádkozó társ.